

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-asiel-en-migratie

Datum 20 februari 2026
Betreft Antwoorden Kamervragen inzake een voorstel voor een
Terugkeerverordening

Onze referentie

7060553

Uw referentie

178500

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen van de leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, D66 en SP over het voorstel voor een terugkeerverordening. Deze vragen werden ingezonden op 10 oktober 2025 met kenmerk 178500.

Allereerst verwijs ik u in het kader van de beantwoording van uw vragen van 10 oktober 2025 naar de Kamerbrief en het bijhorende het verslag van de JBZ-raad van 9 en 10 december 2025.¹ In dit verslag bent u geïnformeerd dat de Raad van de Europese Unie in december 2025 in had gestemd met een compromisvoorstel van het Deens Voorzitterschap voor een algemene oriëntatie (hierna raadspositie) ten aanzien van het voorstel voor een Terugkeerverordening. In dit verslag is tevens opgenomen dat de raadspositie tegemoet komt aan de inzet van Nederland voor een eenvoudiger en efficiënter Europees terugkeerproces. Ik deel de mening van de leden dat een geloofwaardig Europees migratiesysteem gebaat is bij een effectief terugkeerbeleid. Nieuwe EU-wetgeving op terugkeer moet daaraan bijdragen. Dit was dan ook de inzet van Nederland tijdens de onderhandelingen in de Raad van de Europese Unie over het voorstel voor een terugkeerverordening. Het BNC-fiche² vormde de inzet van Nederland voor de raadsonderhandelingen. Nederland heeft vanaf het begin gepleit dat het aanpassen van de terugkeerregels tot minder administratieve en/of uitvoeringslasten moet leiden. Ik ben van mening dat in de raadspositie veel van de Nederlandse inzet is overgenomen. Op welke wijze de lidstaten invulling geven aan de bepalingen die volgen uit het Unierecht is in principe aan de lidstaten zelf. Nederland wil niet tornen aan de autonomie, ook niet, in reactie op uw vraag, waar dat ziet op een verplichting tot voldoende administratieve capaciteit.

Over de mogelijkheid om ex ante evaluatieonderzoeken dan wel handhavings- en uitvoerbaarheidstoetsen van het voorstel uit te voeren kan ik in zijn algemeenheid het volgende zeggen. Korte tijd nadat de Europese Commissie in maart 2025 het voorstel voor een terugkeerverordening heeft gedaan zijn de onderhandelingen in de Raad begonnen. Gezien het zeer ambitieuze tijdsplan voor de onderhandelingen, die zowel het Poolse als het Deense Voorzitterschap hebben gehanteerd, was het niet mogelijk om een volledig ex ante evaluatieonderzoek dan wel handhavings- en uitvoerbaarheidstoetsen uit te voeren bij de commissie dan wel zelf uit te voeren. Om tot een Nederlandse inzet in de onderhandelingen te komen heeft het ministerie van Asiel en Migratie ketenpartners en experts betrokken en samen het commissievoorstel gewaardeerd, ook specifiek waar het

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 32 317–987

² Eerste Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 761, A

ging om effectiviteit en uitvoerbaarheid van het commissievoorstel. Hierbij is gekeken naar de impact van het voorstel op de uitvoeringsorganisaties en de rechtspraak. Ook tijdens de onderhandelingsproces zijn de Nederlandse uitvoeringsorganisaties doorlopend uitgebreid betrokken; juist vanuit het belang de uitvoerbaarheid en effectiviteit van wetgeving. Ten aanzien van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie zagen de verschillende uitvoeringsorganisaties in de vreemdelingenketen risico's op nog verdere toename van administratieve lasten. Deze risico's zijn grotendeels gemitigeerd in de raadspositie.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
20 februari 2026

Onze referentie
7060553

Over de focus op gedwongen terugkeer kan ik het volgende zeggen. De nadruk in het voorstel van de Commissie ligt op 'gedwongen vertrek tenzij' waarbij het belangrijk is te melden dat er in de raadspositie op dit vlak, mede op basis van de inzet van Nederland, wijzigingen zijn doorgevoerd. Lidstaten behouden in de raadspositie de flexibiliteit om in beginsel in te zetten op vrijwillig vertrek van vreemdelingen.

Daarnaast is het Kabinet van mening dat verlenging van detentietermijnen en uitbreiding van detentiegronden een welkome toevoeging zijn aan van het arsenaal van middelen die we hebben om terugkeer te bevorderen. Vreemdelingendetentie is echter nimmer een doel op zich, maar vooral een middel om terugkeer zeker te stellen. Onverminderd blijft voorop staan dat detentieduur zo kort als mogelijk dient te zijn en daarop zal ook door de rechter worden toegezien. Daarnaast onderken ik dat er andere problemen en uitdagingen zijn op het gebied van terugkeer. Het voorstel voor een terugkeerverordening en de mede op basis van de Nederlandse inzet thans voorliggende raadspositie zijn er op gericht deze uitdagingen en problemen te ondervangen.

De Nederlandse inzet in de raadsonderhandelingen ten aanzien van wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten was ook in lijn met de in het BNC-fiche vastgestelde onderhandelingsmandaat. De Nederlandse inzet tijdens de raadsonderhandelingen op wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten is succesvol geweest. In de raadspositie is opgenomen dat wederzijdse erkenning eerst vrijwillig wordt, waarna de Commissie een analyse uitvoert over o.a. de effectiviteit van het concept. Als de analyse positief is, kan de Commissie een wetgevingsvoorstel indienen bij de Raad en het Europees Parlement om de wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten te verplichten. Nederland behoudt zo een stem als het gaat om het verplicht maken van wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten.

De voorstellen voor nieuw Unierecht worden getoetst aan de verplichtingen die voortvloeien uit het EU Handvest van de grondrechten, het EVRM, en het Vluchtelingenverdrag. Dit geldt eveneens voor het mechanisme van wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten. Verder hanteert Nederland het interstatelijk vertrouwensbeginsel als uitgangspunt bij de uitvoering van het Unierecht door andere lidstaten.

De toets aan de asielgronden, inclusief het beginsel van non-refoulement wordt gedaan in de asielprocedure en moet naar het oordeel van Nederland geen onderdeel zijn van het terugkeerproces. In de raadspositie is conform de Nederlandse inzet opgenomen dat, bij gestelde vrees voor schending van het beginsel van non-refoulement, de vreemdeling verwezen kan worden naar de asielprocedure. Voor het landgebonden asielbeleid Afghanistan en de positie van vrouwen wordt verwezen naar de beantwoording van de Kamervragen hierover die door meerdere leden van de Tweede Kamer zijn gesteld³.

³ 2025Z19269-ah-tk-20252026-557, 2025Z19372-ah-tk-20252026-558, 2025Z19541-ah-tk-20252026-559

In zijn algemeenheid kan ik voorts zeggen dat de Nederlandse inzet in de raadsonderhandelingen ook op de onderwerpen van schorsende werking, terugkeerhubs, alleenstaande minderjarige vreemdelingen, definities en flexibiliteit van lidstaten in het terugkeerproces in lijn was met het in het BNC-fiche vastgestelde onderhandelingsmandaat. Op al deze punten was de Nederlandse inzet succesvol en reflecteert de raadspositie de door ons gewenste aanpassingen op deze onderwerpen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid

Datum
20 februari 2026

Onze referentie
7060553

De Minister van Asiel en Migratie,

D.M. van Weel